

**Národní technické muzeum
Archiv Národního technického muzea**

**Normální škola a Hlavní vzorová škola Praha
(1793 - 1817)**

Prozatímní inventární seznam

NAD č. 452
evidenční pomůcka č. 166

Jílek František
Praha 1955

Fond č. 452 obsahuje dvě sbírky školních výkresů z roku 1793 a 1817 z pražské normální, případně pražské hlavní vzorové školy.

V rámci známých tereziánských školských reforem byla v bývalé jezuitské koleji na Malé straně otevřena 15. listopadu 1775 c. k. normální škola. První tři třídy byly přípravkou na gymnasium, úkolem čtvrté třídy bylo ucelit vzdělání žáků určených pro občanský život (viz Kádner: Dějiny pedagogiky II, str. 381).

Na přechodu století byly normální školy přezvány na vzorové školy hlavní (Kádner, Vývoj a dnešní soustava školství, str. 73) a tím i malostranský ústav dostal nový název, jak se to odráží na druhé sbírce našich výkresů.

Při pražské normální škole byly již od r. 1775 zřízeny přípravné kursy či preparandie pro vzdělání učitelstva. Kurs trval buď tři měsíce pro pomocníky škol venkovských, buď šest měsíců pro pomocníky městské. Je pravděpodobno, že dva seriály výkresů našeho fondu vyšly právě z takovýchto kursů pro příští učitele.

Obor kreslení na malostranské normální škole vedl po více než čtyřicet let známý český malíř Ludvík Kohl, který stál u kolébky školy již r. 1775 a působil tu až do své smrti 1821.

Souhrn literatury o Kohlovi se stručným životopisem uvádí Toman: Nový slovník československých výtvarných umění, str. 511.

Přítomné sbírky výkresů jsou významné zvláště, že mohou být cenným materiálem k studiu Kohlovy kreslířské školy a metodologie jeho vyučování. Na velké části výkresů nalezneme Kohlovy iniciály s patrnými stopami jeho odborného vedení. Tím si také vysvětlujeme poměrně obdivuhodnou kreslířskou vyspělost většiny prací.

Z technického hlediska poskytnou nám výkresy cennou dokumentaci k historii manufakturních výroben. Mezi pracemi nalezneme plány starých mlýnů, beranidel, pil, válcovacích stolic a čerpadel, nehledě k velkému množství různých kreseb a plánů architektonických.

inv. č.	sign.	obsah	ks	datece	ukl. j.
I. Zeichnungen der k. k. prager Normalschule vom Sommerkurse					
1	I.	Válcovací stolice, Anton Sladek, No 1	1	22. VI. 1793	desky 1
2	I.	Mechanismus mlýna, Dreiser Joseph, No 2	1	s. d.	desky 1
3	I.	Beranidlo, Dreiser Joseph, No 3	1	30. VIII. 1793	desky 1
4	I.	Italská střecha a krov - Pažené, Spannwerk, Senft Jacob, No 4	1	6. VIII. 1793	desky 1
5	I.	Staroněmecký krov (jemné označení všech dílců), Senf Jacob, No 5	1	1793	desky 1
6	I.	Pila, Franz Kirchtov, No 7	1	27. VII. 1793	desky 1
7	I.	Pila, Kindfleisch Wenzl, No 8	1	26. VI. 1793	desky 1
8	I.	Mechanismus čerpadla, Wenzel Döbler, No 9	1	3. VI. 1793	desky 1
9	I.	Mechanismus mlýna, Ebert Franz, No 11	1	23. VII. 1793	desky 1
10	I.	Ornamentální hlavice sloupu, Lüttner, No 13	1	31. III. 1793	desky 1
11	I.	Ornamenty, Wimmer Andreas, No 14	1	5. VIII. 1793	desky 1
12	I.	Květina, Anton Traupke, No 17	1	1793	desky 1
II. Probzeichnungen der k. k. Prager Hauptmusterschule vom Sommerkurse 1817					
13	H.	Ornament, Seidemann Johann			
14	H.	Hlavice sloupu, Seidemann Johann			
15	H.	Květina, Czatsky Jos.			
16	H.	Průřez domu, Czatsky Jos.			
17	H.	Sloup, Ullrich Johann			
18	H.	Ratolest, Nippel Franz			
19	H.	Ornamenty, Nippel Franz			
20	H.	Ratolest, Matěgka Wenzel			
21	H.	Sloup, Matěgka Wenzel			
22	H.	Ornament, Kratochvill Johann			
23	H.	Socha, Kratochvill Johann			
24	H.	Ornament, Karl Freiherr von Kfelner (?)			
25	H.	Vasa, Gustav Fritz			
26	H.	Ornament, Gustav Fritz			
27	H.	Ornament, Anton Gross			
28	H.	Průřez školní budovy v Praze z roku 1784, Anton Gross			
29	H.	Ornament, Johann Bernd			
30	H.	Ornament, Filans Franz			
31	H.	Nárys a půdorys domu, Franz Filans			
32	H.	Nárys a průřez kaple, Franiek Wenzl			
33	H.	Průřez domu, Johann Spietz			
34	H.	Vasa, Zhurmer Joseph			
35	H.	Ornament, Zhumer Joseph			
36	H.	Ornament, Wenzel Müller			
37	H.	Průřez domu, Wenzel Müller			
38	H.	Vasa, Wobornik Johann			
39	H.	Nárys domu, Wobornik Johann		1817	

- 40 H. Ornament, Struck Johann
- 41 H. Hlavice sloupu s kladím, Struck Johann
- 42 H. Ornament, Joseph Svoboda
- 43 H. Hlavice sloupu s kladím, Josef Svoboda
- 44 H. Květinový ornament, Steigerwald Wilhelm
- 45 H. Geometrické obrazce, Steigerwald Wilhelm
- 46 H. Květinový ornament, Wenzl Zotter
- 47 H. Hlavice sloupu s kladím, Wenzel Zotter
- 48 H. Patka sloupu, Joseph Schwarz
- 49 H. Květinový ornament, Rischaneck Franz
- 50 H. Patka sloupu, Rischaneck Franz
- 51 H. Nárýs domu, Richter Joseph
- 52 H. Ornament kladí, Kremliczka Ignaz
- 53 H. Květinový ornament, Kuderliczka Johann
- 54 H. Ornament kladí, Kuderliczka Johann
- 55 H. Ornament, Joseph Kammermeyer
- 56 H. Geometrický ornament, Joseph Kammermeyer
- 57 H. Ornament, ?, č. 62
- 58 H. Portál dveří, Karl Fischer, č. 63
- 59 H. Ornament, Dvorzak Joseph, č. 64
- 60 H. Mlýn s náhonem, Dvorzak Joseph, č. 65
- 61 H. Květinový ornament, Czermak Eduard, č. 66
- 62 H. Geometrický ornament, Eduard Czermak, č. 67
- 63 H. Ornament, Wenzl Groy, č. 68
- 64 H. Květinový ornament, Wenzl Groy, č. 69
- 65 H. Květinový ornament, Czermak Joseph, č. 70
- 66 H. Kladí, Czermak Joseph, č. 71
- 67 H. Květinový ornament, Brandhtetter Franz, č. 72
- 68 H. Patka sloupu, Brandhtetter Franz, č. 73
- 69 H. Stěna s oknem, Mařík Paul, č. 75
- 70 H. Stěna s oknem, Nehmirak Mathias, č. 77
- 71 H. Ornament, Michler Leopold, č. 78
- 72 H. Patka sloupu, Leopold Michler, č. 79
- 73 H. Květinový ornament, Wilhelm Schwedtner, č. 80
- 74 H. Stěna s oknem, Wilhelm Schwerdtner, č. 81
- 75 H. Vasa, Joseph von Stegmüller, č. 82
- 76 H. Beranidlo, Joseph von Stegmüller, č. 83
- 77 H. Květinový ornament, Johann Starnityl, č. 84
- 78 H. Listy, Anton Helzel, č. 86
- 79 H. Patka a hlavice sloupu s kladím, Anton Helzel, č. 87
- 80 H. Krychle, jehlan, kužel, válec, šestihran, Josef Jedliczka, č. 89
- 81 H. Květinový ornament, Lekkel Franz, č. 90
- 82 H. Sloupoví, Behkel Franz, č. 91

83	H.	Ornament, Deckert Adalbert, č. 93
84	H.	Krov, Deckert Adalbert, č. 94
85	H.	Květiny, Wolfgang Kammermayer, č. 95
86	H.	Geometrický ornament, Wolfgang Kammermayer, č. 96
87	H.	Květiny, Joseph Spielz, č. 97
88	H.	Patka a hlavice sloupu s kladím, Joseph Spielz, č. 98
89	H.	Ornament, Miray Franz, č. 99
90	H.	Patka sloupu, Miray Franz, č. 100
91	H.	Sloupy s kladím, Franz Miller, 101
92	H.	Květina, Hiebel Johann, 102
93	H.	Zdivo, Hiebel Johann, č. 103
94	H.	Květiny, Wenzel Seifert, č. 104
95	H.	Nárys domu, Wenzel Seifert, č. 105
96	H.	Hlavice sloupu s kladím, Lauwer Emanuel, č. 106
97	H.	Ornament, Lauwer Emanuel, č. 107
98	H.	Ornament, Hammer Viktorin, č. 109
99	H.	Nárys a půdorys domu, Hammer Viktorin, č. 110
100	H.	Květiny, Krabic Wenzel, č. 111
101	H.	Sloupy, Krabies Wenzl, č. 112
102	H.	Patka a hlavice sloupu, Eduard Latek, č. 114
103	H.	Krov, Joseph Bastien, č. 116
104	H.	Květinový ornament, Herrmann Wenzel, č. 117
105	H.	Nárys domu, Herrman Wenzel, č. 118
106	H.	Ornament, Josepf Stiasny, č. 121
107	H.	Vlys, Joseph Stiasny, č. 122
108	H.	Květiny, Anton Malek, č. 123
109	H.	Sloupví, Anton Malek, č. 124
110	H.	Ornament, Ludwig von Mühlburg, č. 125
111	H.	Ornament, A. W. Pokorny, č. 126
112	H.	Vlys, A. W. pokorny, č. 127
113	H.	Ornament, Nyllitzky Karl, č. 128
114	H.	Ornament, Nyllitzky Karl, č. 129
115	H.	Květiny, Karl Epner, č. 130
116	H.	Vlys, Karl Epner, č. 131
117	H.	Geometrická tělesa, Anton Müller, č. 132
118	H.	Ornament, Franz Müller, č. 133
119	H.	Tělesa, Fremuth Carl, č. 134
120	H.	Ornament, Fremuth Carl, č. 135
121	H.	Vasa, Johann Beranek, č. 136
122	H.	Portál dveří, Johann Czerny, č. 138
123	H.	Ornament, Wiemeš Joseph, č. 139
124	H.	Nárys domu, Weimeš Joseph, č. 140
125	H.	Ornament, Karl Sleisilinger, č. 141
126	H.	Zdivo, Karl Sleisilinger, č. 142

inv. č.	sign.	obsah	ks	datace	ukl. j.
127	H.	Květiny, Keiha Wenzel, č. 143			
128	H.	Půdorys místnosti, Keiha Wenzel, č. 144			
129	H.	Geometrická tělesa, Kutcher Johann, č. 146			

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 17.9. 2014

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-mapy, plány ...: technické výkresy: 9 (1793) – inv. č. 1-9

-mapy, plány ...: kresby: 3 (1793) – inv. č. 10-12

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 12

ověřená metráž archiválií: 0,01 bm

Nedohledané archiválie při GI 2012-2013.

17. 9. 2014

13	Ornament, Seidemann Johann	
14	Hlavice sloupu, Seidemann Johann	
15	Květina, Czatsky Jos.	
16	Průřez domu, Czatsky Jos.	
17	Sloup, Ullrich Johann	
18	Ratolest, Nippel Franz	
19	Ornamenty, Nippel Franz	
20	Ratolest, Matěgka Wenzel	
21	Sloup, Matěgka Wenzel	
22	Ornament, Kratochvill Johann	
23	Socha, Kratochvill Johann	
24	Ornament, Karl Freiherr von Kfelner (?)	
25	Vasa, Gustav Fritz	
26	Ornament, Gustav Fritz	
27	Ornament, Anton Gross	
28	Průřez školní budovy v Praze z roku 1784, Anton Gross	
29	Ornament, Johann Bernd	
30	Ornament, Filans Franz	
31	Nárys a půdorys domu, Franz Filans	
32	Nárys a průřez kaple, Franiek Wenzl	
33	Průřez domu, Johann Spietz	
34	Vasa, Zhurmer Joseph	
35	Ornament, Zhumer Joseph	
36	Ornament, Wenzel Müller	
37	Průřez domu, Wenzel Müller	
38	Vasa, Wobornik Johann	
39	Nárys domu, Wobornik Johann	1817
40	Ornament, Struck Johann	
41	Hlavice sloupu s kladím, Struck Johann	
42	Ornament, Joseph Swoboda	
43	Hlavice sloupu s kladím, Josef Svoboda	
44	Květinový ornament, Steigerwald Wilhelm	
45	Geometrické obrazce, Steigerwald Wilhelm	
46	Květinový ornament, Wenzl Zotter	
47	Hlavice sloupu s kladím, Wenzel Zotter	
48	Patka sloupu, Joseph Schwarz	
49	Květinový ornament, Rischaneck Franz	
50	Patka sloupu, Rischaneck Franz	
51	Nárys domu, Richter Joseph	
52	Ornament kladí, Kremliczka Ignaz	
53	Květinový ornament, Kuderliczka Johann	
54	Ornament kladí, Kuderliczka Johann	
55	Ornament, Joseph Kammermeyer	
56	Geometrický ornament, Joseph Kammermeyer	
57	Ornament, ?, č. 62	
58	Portál dveří, Karl Fischer, č. 63	
59	Ornament, Dvorzak Joseph, č. 64	
60	Mlýn s náhonem, Dvorzak Joseph, č. 65	
61	Květinový ornament, Czermak Eduard, č. 66	
62	Geometrický ornament, Eduard Czermak, č. 67	
63	Ornament, Wenzl Groy, č. 68	
64	Květinový ornament, Wenzl Groy, č. 69	
65	Květinový ornament, Czermak Joseph, č. 70	
66	Kladí, Czermak Joseph, č. 71	
67	Květinový ornament, Brandhtetter Franz, č. 72	
68	Patka sloupu, Brandhtetter Franz, č. 73	
69	Stěna s oknem, Mařík Paul, č. 75	
70	Stěna s oknem, Nehmirak Mathias, č. 77	
71	Ornament, Michler Leopold, č. 78	
72	Patka sloupu, Leopold Michler, č. 79	
73	Květinový ornament, Wilhelm Schwedtner, č. 80	
74	Stěna s oknem, Wilhelm Schwedtner, č. 81	
75	Vasa, Joseph von Stegmüller, č. 82	
76	Beranidlo, Joseph von Stegmüller, č. 83	
77	Květinový ornament, Johann Starnityl, č. 84	
78	Listy, Anton Helzel, č. 86	
79	Patka a hlavice sloupu s kladím, Anton Heltzel, č. 87	
80	Krychle, jehlan, kužel, válec, šestihran, Josef Jedliczka, č. 89	
81	Květinový ornament, Lekkel Franz, č. 90	
82	Sloupoví, Behkel Franz, č. 91	
83	Ornament, Deckert Adalbert, č. 93	

inv. č.	sign.	obsah	ks	datace	ukl. j.
84		Krov, Deckert Adalbert, č. 94			
85		Květiny, Wolfgang Kammermayer, č. 95			
86		Geometrický ornament, Wolfgang Kammermayer, č. 96			
87		Květiny, Joseph Spielz, č. 97			
88		Patka a hlavice sloupu s kladím, Joseph Spielz, č. 98			
89		Ornament, Miray Franz, č. 99			
90		Patka sloupu, Miray Franz, č. 100			
91		Sloupy s kladím, Franz Miller, 101			
92		Květina, Hiebel Johann, 102			
93		Zdivo, Hiebel Johann, č. 103			
94		Květiny, Wenzel Seifert, č. 104			
95		Nárys domu, Wenzel Seifert, č. 105			
96		Hlavice sloupu s kladím, Lauwer Emanuel, č. 106			
97		Ornament, Lauwer Emanuel, č. 107			
98		Ornament, Hammer Viktorin, č. 109			
99		Nárys a půdorys domu, Hammer Viktorin, č. 110			
100		Květiny, Krabic Wenzel, č. 111			
101		Sloupy, Krabies Wenzl, č. 112			
102		Patka a hlavice sloupu, Eduard Latek, č. 114			
103		Krov, Joseph Bastien, č. 116			
104		Květinový ornament, Herrmann Wenzel, č. 117			
105		Nárys domu, Herrman Wenzel, č. 118			
106		Ornament, Josef Stiasny, č. 121			
107		Vlys, Joseph Stiasny, č. 122			
108		Květiny, Anton Malek, č. 123			
109		Slopuví, Anton Malek, č. 124			
110		Ornament, Ludwig von Mühlburg, č. 125			
111		Ornament, A. W. Pokorny, č. 126			
112		Vlys, A. W. pokorny, č. 127			
113		Ornament, Nyllitzky Karl, č. 128			
114		Ornament, Nyllitzky Karl, č. 129			
115		Květiny, Karl Epner, č. 130			
116		Vlys, Karl Epner, č. 131			
117		Geometrická tělesa, Anton Müller, č. 132			
118		Ornament, Franz Müller, č. 133			
119		Tělesa, Fremuth Carl, č. 134			
120		Ornament, Fremuth Carl, č. 135			
121		Vasa, Johann Beranek, č. 136			
122		Portál dveří, Johann Czerny, č. 138			
123		Ornament, Wiemeš Joseph, č. 139			
124		Nárys domu, Weimeš Joseph, č. 140			
125		Ornament, Karl Sleisilinger, č. 141			
126		Zdivo, Karl Sleisilinger, č. 142			
127		Květiny, Keiha Wenzel, č. 143			
128		Půdorys místnosti, Keiha Wenzel, č. 144			
129		Geometrická tělesa, Kuthcher Johann, č. 146			